

ثبت‌نام بخش بین الملل فجرکه از ۱۵ شهریور آغاز شده بود، تا پایان هفته گذشته ادامه داشت و در مجموع ۵۷۸ فیلم از ۷۲ کشور متقاضی حضور در بخش بین‌الملل جشنواره چهل ویکم شامل سینمای سعادت و جلوه‌گاه شرق (مسابقه سینمای کشورهای آسیایی – اسلامی) شدند. علاوه بر ایران کشورهای ایتالیا، مالزی، سنگاپور، پرتغال، روسیه، چین، قرقیزستان، آرژانتین، هند، شیلی،

چند خبر از جشنواره

بین‌المللی فجر

آف سیاسی استفاده کرده است؟

س آبی، سفید، قرمز

کلای سازکوری که فرانسه را بیش از حد معمول به آمریکا رد، تلاش کرده‌اند با ایجاد اتحادی راهبردی با آلمان برای حادیه اروپا، از طریق تقویت شاخصه‌های تمدنی، فرهنگی، وری فرانسه را در ایجاد فرهنگ اروپایی و جهانی حفظ کنند، رقابت تاریخی میان گلیست‌ها و سوسیالیست‌ها سیاسی فرانسه، هیچ‌وقت باعث نشده است که اهمیت فرهنگ در سیاست‌های کلان این کشور کم‌رنگ شود. این نظر بگیریم که وجود دشمنی و عداوت تاریخی میان آلمان به‌خصوص بعد از اشغال این کشور در جریان جنگ جهانی ترین مانع بر سر راه سیاستمداران فرانسوی برای ایجاد این بردی بوده است و در هردو سو یعنی هم آلمان و هم فرانسه، ی جویی و تحقیر طرف مقابل وجود دارد و اگر واقعیت‌هایی اتحاد برای مانع شدن از یکه‌تازی آمریکا نبود، این دو کشور در رقابت‌های تاریخی خود غرق بودند.

عامل استیلاب دیگران

سه یکی از زیباترین زبان‌های جهان و دارای قواعد گرامی پیچیده‌ای است و بسیاری از بزرگ‌ترین آثار ادبی و هنری

تاجیکستان، استونی،لتنوی، هلند، ایرلند، آلمان، استرالیا، بنگلادش، کانادا، لهستان، انگلستان، ترکیه، میانمار، سوئیس، بلژیک، فرانسه، آندونزی، رومانی، اوکراین، دانمارک، لوگزامبورگ، سوئد، عراق، هنگ‌کنگ، مولداوی، ارمنستان، یونان، مغولستان، ژاپن، قزاقستان، چک، آذربایجان، مکزیک، آمریکا، اسپانیا، بلغارستان، برزیل، بلاروس، سرلانکا، تونس، گرجستان، صربستان، دومینیکا،

تنها زبان جهانی خدمات پستی به‌شمار می‌آید.

تأکید بر آموزش و گسترش زبان فرانسه تنها دلایل فرهنگی و هنری ندارد و برای حفظ یکی از موارث فرهنگی بشری نیست، بلکه اهداف اقتصادی و استعماری در پشت آن است که اولا معتقد است زبان فرانسه، سبک زندگی و شیوه نگرش فرانسوی به جهان را رایج خواهد کرد، ثانیاً از دل این سبک زندگی که به خلق‌و‌خوی فرانسوی منجر می‌شود، تقاضا برای خرید اجناس فرانسوی بیشتر خواهد شد و ثالثاً کسی که فرانسه می‌داند بالطبع مشتری فرانسه خواهد بود! ناهید شاهرودیانی و سمیرا سعیدیان در مقاله خود درخصوص دیپلماسی فرهنگی فرانسه اسنادی را ذکر کرده‌اند که از زمان فرانسوای اول موجود است و نشان می‌دهد این پادشاه ضمن اجرایی‌کردن قراردادهایی که با سلطان عثمانی برای همکاری‌های فرهنگی و تجاری داشته است، به سفیرش در قسطنطنیه مأموریت داده بود از منافع اقتصادی و مذهبی مسیحیان آنجا حمایت کند و برای این کار قواعد و محاکم خاصی شکل گرفته بود و مبلغان مذهبی برای کار خود و البته آموزش زبان فرانسه به سفارت فرانسه می‌رفتند و به این‌گونه، بسیاری از اشراف و نخبگان عثمانی هم فرزندان خود را برای آموزش زبان فرانسه به این مبلغان می‌سپردند که نتیجه کوشش آنها پرورش افرادی با تربیت فرانسوی بود.

شوالیه‌های فرانسوی

اما فرانسه، افرادی را که با این ذهنیت و با سرمایه‌گذاری سنگین تربیت شده‌اند، به حال خود رها نمی‌کند. جذب و جلب طبقه نخبگان و روشنفکران در جهان، یکی از سیاست‌های ثابت فرهنگی فرانسه بوده است که از طریق اعطای نشان‌ها و امتیازات مختلف انجام می‌شود. «نشان شوالیه ادب‌وهنر» شوالیه درجه پنجم از نشان لژیون دونور است که خود این نشان بالاترین نشان افتخار فرانسه است که ناپلئون بناپارت آن را بنیان گذاشت.

تنها فرد ایرانی که در طول تاریخ نشان صلیب بزرگ را دریافت کرده، علی امینی‌نخست‌وزیر شاه در سال‌های دهه ۴۰ است. نشان‌افسر که درجه پایین‌تری دارد به این افراد ایرانی اهداشده است؛ امیرنظام گروسی (ادیب و سیاستمدار دوره قاجار)، ناصر دارابی‌ها (استاد دانشگاه)، علی‌اکبر سیاسی (رئیس اسبق دانشگاه تهران)، پیروفسور محمود حسینی، محسن مقدم (استاد باستان‌شناسی دانشگاه تهران) و مهندس عقیلی بیانی (دبیرکل حزب ایران). اما نشان هنر و ادب شوالیه که از سوی وزارت فرهنگ فرانسه از سال ۱۹۵۷ به هنرمندان و نویسندگان اعطای می‌شود، بیش از ۵۰سال سابقه دارد و تاکنون تعدادی از هنرمندان و نویسندگان ایرانی این جایزه را از آن خود کرده‌اند.

این نشان سه درجه دارد و نشانی که از سوی سفارت فرانسه در ایران به هنرمندان مختلف اعطا شده، بخش سوم جایزه هنر و ادب فرانسه است که شوالیه نام دارد. برخی از ایرانیانی که تاکنون این نشان را دریافت کرده‌اند عبارتند از: احمدشاه قاجار، بهرام آریانا، نازک افشار، داریوش بوریور، ایران تیمورتاش، محمود حسایی، نسرین سراجی، شهرام ناظری، محمدرضا شجریان، شهاب شفیق، شیرین عبادی، محمد قریب، ژاله اموزگار، احسان نراقی، محمدعلی سیانلو، لیلا حاتمی وشهاب حسینی.

این افراد در حقیقت پایین‌ترین نشان از نشان‌های شوالیه را که سفارت این کشور اعطا می‌کند دریافت کرده‌اند اما در سال‌های اخیر یک جریان رسانه‌ای قدرتمند در ایران شکل گرفته است که با بازتاب خبرهای مربوط به این جایزه و ساختن القاب و اسامی عجیب‌وغریب با استفاده از عنوان این نشان، سعی در برجسته‌سازی افتخارات اعطایی سفارت فرانسه! دارد. حسین علیزاده که این جایزه را نیز دریافت و اعلام کرد به این جایزه‌ها و القاب نیازی ندارد، در دست‌ترین کار ممکن را کرد و به سهم خود این بازی رسانه‌ای را به هم زد.

کره جنوبی، لیتوانی، مصر، سوریه، عمان، تایوان، لبنان، مراکش، فنلاند، کویت، مقدونیه، کامبوج، قطر، نروژ، اتریش، ویتنام، تایلند و ایسلند آثارشان را برای حضور در بخش بین‌الملل این دوره جشنواره ثبت کرده‌اند. چهل و یکمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر ۱۲ تا ۲۲ بهمن سال جاری به دبیری مجتبی امینی برگزار خواهد شد./ جام جم

برش

نویسنده‌ای که کارکرد فرهنگ راگسترش داد

لویی چهاردهم با لویی کبیر، از فرانسه قدرتی فرهنگی ساخت. لویی کبیر با سه هدف مشخص، تولیدات هنری و فرهنگی را تحت نظارت خود درآورد: نخست برای تثبیت شکوه و عظمت دربارش با به‌راه‌افتادن این سخن که شاه از هنر حمایت می‌کند، دوم برای تأثیرگذاری بر افکار مردم از طریق تأسیس فرهنگستان‌ها و سوم برای یکپارچه‌سازی قلمرو پادشاهی خود. سنت حمایت از فرهنگ و هنر پس از او نیز در میان شاهان فرانسه جاری بود و بعد از انقلاب کبیر رنوسای جمهوری این کشور همین سنت را دنبال می‌کردند تا این‌که نوبت به دوران جمهوری پنجم و ریاست جمهوری ژنرال شارل دوگل رسید که این سیاست شباب و شدت بیشتر مشهودتری به خود گرفت.

دوگل در سال ۱۹۵۹، با انتصاب آندره مالرو به عنوان وزیر امور فرهنگی، توسعه و گسترش شبکه فرهنگی فرانسه را در سطح جهان شتایی صدچندان بخشید. با قرارگرفتن مالرو در این پست، فرهنگ در ساختار کابینه اهمیتیه در سطح وزارتخانه‌های اقتصاد و امور خارجه یافت.

اما آندره مالرو که بود و چرا توانست تا این حد در فرهنگ و سیاست فرانسه تأثیرگذار باشد؟ شاید همه او را با آثارش ازجمله کتاب معروف «ضد خاطرات» به یاد بیاورند اما ندانند که او معمار فرهنگی فرانسه پس از آزادی از اشغال نازی‌ها بود. مالرو ۳ نوامبر ۱۹۰۱ در پاریس متولد شد. پدر و مادرش طلاق گرفته بودند و آندره با مادرش زندگی می‌کرد و در مدرسه السنه شرقی درس می‌خواند، البته دانش آموز تنبلی هم بود و مجبور شد به جای درس خواندن، وارد کار خرید و فروش کتاب‌های نایاب شود.

ازدواج زود هنگامش با یک دختر پولدار یهودی آلمانی، او را وارد کار سهام کرد که البته نتیجه‌اش شکست بود. این ناکامی او را به صرافت انداخت که زندگی در خارج از فرانسه را تجربه کند. به کامبوج رفت و بعد از بازگشت به کشور رمان «وضعیت بشری» را با موضوع قیام کمونیستی شانگهای نوشت و همین رمان توانست جایزه گنکور، مهم‌ترین جایزه ادبی فرانسه را از آن خود کند.

او پیش از شروع جنگ جهانی دوم، با یک گروه باستان شناس همراه شد و به ایران و افغانستان سفر کرد. نتیجه مشاهدات او در این سفر در مجموعه مقالات او به نام «قلمرو جنون» دیده می‌شود. مالرو اگرچه سخت شیفته زیبایی‌های ایران به‌خصوص اصفهان است و این شهر و آثار زیبای معماری و هنری آن را زیباترین و گرانبهاترین میراث پارسی توصیف می‌کند، از واقعیت‌های ایران و وضعیت پریشان سیاسی و اجتماعی آن در روزگاری که تازه رضاشاه به قدرت رسیده است، غافل نمی‌ماند. مالرو در خلال جنگ‌های داخلی اسپانیا، به عنوان خلبان در خدمت نیروهای جمهوریخواه بود و در همین نبردها مجروح شد. جنگ جهانی دوم که شروع شد، نویسنده دست از قلم کشید و راننده تاکس در خط مقدم جنگ شد و در خلال نبردهایی که در جبهه غربی در جریان بود، به اسارت آلمانی‌ها درآمد اما خیلی زود توانست برگزیده و به نیروهای مقاومت فرانسه بپیوندد.

اما این پایان کار نبود، چون گشتابو او را در دستگیر و اسیر کرد و مالرو تا ماه‌ها زیر شکنجه‌های وحشتناک نازی‌ها قرار داشت. شاید موضوع ناراحت‌کننده‌تر برای او این بود که نیروهای گشتابو فهمیدند او در زمان اسارت مشغول نگارش رمانی با عنوان «جدال علیه فرشته» است و کتاب را سوزانندند. شجاعت او در میدان‌های نبرد باعث شد که مدال مقاومت و مدال افتخار از فرانسه و همچنین نشان افتخار دولت انگلیس را دریافت کند. پس از پایان جنگ، ژنرال دوگل او را برای یک سال به عنوان وزیر اطلاعات خود برگزید و بعد از چندی در اواخر دهه ۵۰ دوباره به عنوان وزیر اطلاعات و سپس با ایجاد تغییراتی در ساختار دولت، به عنوان اولین وزیر فرهنگ فرانسه منصوب شد. او توانست با ایجاد مجموعه گسترده‌ای از فرهنگسراها در فرانسه و بازرکردن در گنجینه‌های تاریخی و هنری فرانسه به روی عموم و گسترش بهره‌مندی عمومی از آنها و تقویت شبکه فرهنگی و هنری کشورش در سطح جهان، بار دیگر تلاش برای استیلای فرهنگی فرانسه را در سطح جهان رقم بزند.

انتشار نماآهنگ

«کلام اقتدار»

به مناسبت گرامیداشت روز نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران نماآهنگ «کلام اقتدار» به خوانندگی سالار عقیلی در دسترس قرار گرفت. این نماآهنگ به تهیه‌کنندگی موسسه فرهنگی و هنری هفت رنگ آزاد تهیه شده و اشکان دوریشی کارگردان، محمد مهدی باطنی آهنگساز، احسان افشاری ترانه‌سرا، بهمن قهاری تدوین، سهیل حاتمی مدیر هماهنگی، ناسروان حمیدرضا بیات مدیرتولید و مشاور نظامی، دست‌اندرکاران این پروژه را تشکیل می‌دهند.

کد بالا اسکن کنید

فرهنگ

CULTURE

یکشنبه ۱۳ آذر ۱۴۰۱ ■ شماره ۶۳۷۲

نکته

جشنواره‌ای برای سیاست

فرانسه برای اجرای درست و دقیق سیاست «پرستیژ فرهنگی» نیاز به یک نماد در ابعاد جهانی داشت. جشنواره فیلم کن با همین هدف ایجاد شد. برگزاری نخستین دوره جشنواره در شهر کن در جنوب فرانسه در ۱۹۳۹ با آتش دامنگیر جنگ جهانی دوم همراه شد و در نتیجه جشنواره تا پایان جنگ متوقف شد تا این‌که در سال ۱۹۴۶ با حمایت وزارت خارجه فرانسه با دیگر راه‌اندازی شد. باز در سال ۱۹۵۴ لوچینه‌لازون جواهرساز پارسی پیشنهاد استفاده از برگ نخل که سمبل شهر کن و جشنواره فیلم کن شده بود را به عنوان جایزه داد و از سال ۱۹۵۵ نماد اصلی و مشهور این جایزه یعنی نخل طلا راه‌اندازی شد. فرانسه سعی کرده است این جشنواره را در برابر اسکار که به همه تولیدات سینمایی آمریکا و جهان فارغ از گونه سینمایی‌شان جایزه می‌دهد، به عنوان معتبرترین جشنواره فیلم‌های خاص و هنری در دنیا بشناساند. جشنواره فیلم کن هر سال در هفت بخش اصلی شامل مسابقه، خارج از مسابقه، نوعی نگاه، سینه‌فونداسیون (مسابقه فیلم‌های کوتاه)، هفته منتقدان، دو هفته کارگردانان و بازار فیلم در ماه می برگزار می‌شود.

به وجود آمدن این جشنواره از همان دهه ۳۰ دلایل سیاسی داشت و در آن زمان با هدف کاستن از تأثیرگذاری جشنواره ونیز که دولت فاشیست ایتالیا آن را برگزار می‌کرد و با حمایت متحدان فرانسه راه‌اندازی شد. امروز هم این جشنواره یک جشنواره سیاسی بوده و به صورت رسمی به دولت وابسته است. به گونه‌ای که نیمی از بودجه چند میلیون یورویی برگزاری جشنواره را وزارت فرهنگ فرانسه می‌پردازد. یکی از ویژگی‌های مهم جشنواره، برنامه‌ریزی دقیق آن است. هر سال ۲۰فیلم برای رقابت نخل طلا انتخاب شد و در گراندتاتر لومیر معرفی و پخش می‌شوند. فیلم‌های بخش خارج از مسابقه هم در این سالن روی پرده می‌روند. در بخش نوعی نگاه هم، ۲۰فیلم از فرهنگ‌های دور و نزدیک انتخاب می‌شوند که در سالن دیوسی به نمایش درمی‌آیند.

در بخش سینه فونداسیون ۱۵فیلم کوتاه از سراسر جهان که عموماً توسط دانشجویان مدرسه‌های فیلم ساخته شده، انتخاب می‌شوند و سه جایزه به فیلم‌های برگزیده در سالن بونوئل اعطا می‌شود. در طول برگزاری جشنواره جوایز نخل طلا، جایزه بزرگ جشنواره، جایزه هیأت داوران، نخل طلایی فیلم کوتاه، جایزه بهترین بازیگر زن و مرد، بهترین کارگردان، بهترین فیلمنامه، نوعی نگاه آثار خلاقانه و جسورانه، جوایز سینه فونداسیون (فیلم‌های دانشجویی)، دوربین طلایی جوانان نهادهای مستقل شامل فیدرشی فدراسیون بین‌المللی منتقدان فیلم، جایزه دو هفته کارگردانان، جایزه ولکان اهدا شده به هنرمند فنی، هفته بین‌المللی منتقدان، کلیسای جهانی، فرانسوا شاله، چشم طلایی (بهترین فیلم مستند)، موسیقی متن کن، نخل دگرباشی‌ا و... اهدا می‌شود.

این برنامه‌ریزی مفصل و دقیق، پوشش رسانه‌ای گسترده و تبلیغات پرچم برای فرانسه حیاتی است و در سخت‌ترین دوره‌های اقتصادی نیز حاضر نیست از اجرای پرزرق و برق جشنواره کن دست بکشد، زیرا در عین حال که نشان‌دهنده شکوه و سلیقه هنری فرانسه است، اهداف سیاسی و فرهنگی فرانسه که خود را مهد تمدن اروپایی می‌داند به صورتی پنهان دنبال می‌کند. سیاسی شدن کن به‌خصوص در دوره‌های اخیر آن قدر بوده است که ژان لوک گدار، فیلمساز مهم تاریخ سینمای فرانسه در یکی از آخرین اظهارنظرهایش در خرداد امسال و همزمان با برگزاری جشنواره کن گفت: با صحنه‌سازی جشنواره کن از احتمال وقوع یک جنگ جهانی دیگر و خطر یک جامعه دیگر، متوجه شدیم فستیوال کن یک ابزار تبلیغاتی است. مانند هر ابزار دیگر، آنها زیبایی‌شناسی غربی را تبلیغ می‌کنند.

نماآهنگ

اکران

آغاز «رویش» با اکران یک مستند

پخش «رویش» به عنوان یکی از طرح‌های جدید زنجیره توزیع سازمان سینمایی سوره به زودی فعالیت رسمی خود را با اکران مستند «هیچ‌کس منتظر نیست» آغاز می‌کند.

سید علی طباطبایی‌نژاد، معاون پخش و اکران موسسه «بهمن سبز» حوزه هنری از آغاز به کار رسمی پخش «رویش» با اکران مستند «هیچ‌کس منتظر نیست» به کارگردانی و تهیه‌کنندگی محسن اسلام‌زاده خبر داد. او با اشاره به این‌که پخش «رویش» از سال ۱۴۰۰ به صورت آزمایشی اجرا شد، گفت: ما در زنجیره توزیع سازمان سینمایی سوره در نخستین گام از طرح رویش، مستند «خونریزی» ساخته محمد خوشدل فراز ۱۵ اسفندماه ۱۴۰۰ در چهار سینمای سپیده تهران، هویزه مشهد، ساحل اصفهان و سپهر ساری بصورت آزمایشی روی پرده رفت و در سه روز اکران شد. همچنین مستند «امریکبیر در خون» را با توجه موضوع فیلم به صورت ویژه در شهر کاشان اکران کردیم که خوشبختانه با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده و اکران‌هایی که برای آن در نظر گرفته شده بود، با استقبال مخاطبان مواجه شد./ ایسنا

جشنواره

«خرده‌عادت‌های نوجوانی» در بازار نشر

کتاب «خرده‌عادت‌های نوجوانی» نوشته کیت گلدپین و ترجمه شکیبا قاسمی توسط انتشارات آلاچیق کتاب منتشر و راهی بازار نشر شده است. عمل به عادت‌های نیکوراز موفقیت نوجوانی است که می‌کوشد تا مثلاً نمراتش را ارتقا دهد، دوستان جدید پیدا کند یا

برای هدفی مشخص پول پس‌انداز کند. این کتاب نیز فرصتی است برای نوجوانان تا از هم‌اکنون زیربنای موفقیت‌شان در آینده را بسازند و یاد بگیرند چگونه به‌طور می‌توانند عادت‌های خوب و ماندگار بسازند. توصیه‌های آسان و تمرین‌های کاربردی کتاب، راهنمای گام‌به‌گامی است برای تغییرات آهسته و پیوسته در مسیر رسیدن به اهداف. نوجوانان در این کتاب می‌آموزند که دانش نهفته در یک عادت چیست و چگونه می‌توانند با انجام مراحل سه‌گانه، رفتارهای مثبت را به رفتاری همیشگی تبدیل کنند. چگونه می‌توانند با عمل به عادت‌های مختلف در خانه و مدرسه و جامعه ابعاد گوناگون زندگی مانند سلامتی، ارتباطات، مهارت‌های اجتماعی و دستاوردهای تحصیلی را تغییر دهند و البته چگونه به‌طور با تمرین خرده‌عادت‌هایی مانند برنامه خواب منظم یا سبک مطالعه می‌توانند زندگی پربارتری داشته باشند./ مهر

